

Iskola élet-közelben

A párthatározat szellemében

A Magyar Szocialista Munkáspárt X. kongresszusán a művelődéspolitikánk kapcsoltában Kádár elvtárs a következőket mondta: „Az ország előtt álló feladatok, valamint a tudomány és a technika rohamos fejlődése az emberek képzettségének növelését, az ismeretek szüntelen bővítését igénylik társadalmi méretekben. Ezért a közoktatás, a köznevelődés további tökéletesítése szocialista továbbfejlesztésünk egyik alapkérdése. Szükséges, hogy pártunk a közeljövőben napirendre tűzze, ismét tekintse át az állami oktatás egész rendszerét. Vizsgálja meg a korszerű oktatás, az oktatás és a társadalmi szükségletek összefüggésének kérdéseit, az oktatók és a tanulók túlterhelésének problémáit, s a kormányval közösen tegye meg a szükséges intézkedéseket az oktatási rendszer továbbfejlesztésére.”

A X. kongresszus határozata azt követeli: vizsgáljuk meg, hogy az állami oktatás rendszere, tartalma és képzési formái mennyiben felelnek meg a szocializmus építése jelenlegi és jövőbeni követelményeinek, s milyen irányú feladatokat kell kitűznünk az oktatónövelő munka további korszerűsítése érdekében — a népgazdaság távlati terveivel összhangban — 1985-ig.

A téves gondolatok eloszlása végett szükségesnek tartom megjegyezni: az MSZMP Központi Bizottsága nem azért határozta el a vizsgálatot, mert oktatásügyünk csődbe jutott, vagy afelé tartana. A felmérést, mérlegkésztést az teszi szükségessé, hogy a szocializmus építése, a tudományos és technikai forradalom kibontakozása új követelményeket támaszt a műveltség tartományában, a tanulók felkészítésében, s végső soron minden szinten a képzettség növelését igényli. A vizsgálat során arra kell választ keresni, hogy ezeknek a növekvő igényeknek mennyiben tud megfelelni oktatási rendszerünk és milyen területeken kell továbbfejlesztésünk ahhoz, hogy eleget tudjon tenni a megnövekedett követelményeknek. Nincs szó az 1961-es iskolareform eddigi eredményeinek és problémáinak a felülvizsgálatáról sem. Amikor azonban az oktatásügy jelenléti vizsgáljuk és a továbbfejlesztés feladatait keressük, természetesen figyelembe kívánjuk venni a reform megvalósításának tapasztalatait is.

A vizsgálatot a Központi Bizottság nem oktatási szakértésnek, hanem társadalmi problémaként értelmezi. Ezért nem kívánja az oktatás minden részletkérdését megvizsgálni, hanem annak társadalmi szerepéről fakadó kérdéseit szándékozik elemezni. Ezen belül most mindenekelőtt az oktatás, a képzés és nevelés szemléletét kell vizsgálnunk és minden valószínűség szerint megváltoztatnunk. Vizsgálunk kell ugyanakkor az oktatás személyi és tárgyi feltételeit, és javaslatokat kell kidolgozni fejlesztésének fő irányaira is. A vizsgálatnak természetesen nem szabad megzavarnia az iskolai munkát. Az oktatásnak továbbra is a jelenlegi tantervek alapján kell folynia.

Az MSZMP X. kongresszusának határozata alapján folyó vizsgálat sokoldalúan elemzi oktatásügyünket. Önálló munkabizottságok, intézmények, szakemberek vizsgálják az alap-, a közép- és a felsőfokú oktatást és a továbbképzés fő kérdéseit. Felhasználjuk a vizsgálat során a közoktatásügyet érintő, átfogóbb tanulmányokat, de építünk a nemzetközi — elsősorban az európai szocialista országok — tapasztalataira is.

A vizsgálatot az MSZMP Politikai Bizottsága által jóváhagyott főbizottság irányítja. A munka két szakaszból áll. Első a kritikai szakasz, mely 1971. szeptember 30-ig tart. A főbizottság ekkorra összegezi a munka tapasztalatait. Ezt követően előterjesztése az Agitációs- és Propaganda Bizottság, majd a Politikai Bizottság elé kerül, ez év decemberében pedig a kritikai elemzést és a javaslatok fő irányait a Központi Bizottság is megtárgyalja. Második szakasz a megoldás meghatározásának szakasza, 1971. decemberétől 1972. novemberéig tart. Ekkor már az albizottságok — az oktatásügy továbbfejlesztésének főbb irányelvei alapján — a javaslatokat dolgozzák ki.

A javaslatokat azonban megvitatják a pártszervezetekben, tantestületekben, egyetemeken, tudományos-társadalmi szervezetekben, üzemekben stb. A főbizottság a vita eredményeit feldolgozza, összegezését megtárgyalja, majd az Agitációs- és Propaganda Bizottság elé terjeszti. Az anyag 1972. októberében az MSZMP Politikai Bizottságához kerül, majd 1972. novemberében már az MSZMP Központi Bizottsága elé terjesztik.

A munkába megyünk és városunk is bekapcsolódik. Az MSZMP KB Tudományos, Közoktatási és Kultu-

rális Bizottsága által ajánlott témák feldolgozására — az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága irányításával — a munkabizottságok már meg is alakultak. A következő témákkal foglalkoznak: 1. sz. munkabizottság: Az óvodai ellátottság helyzete, továbbfejlesztésének fő feladatai és feltételei. 2. sz. munkabizottság: Az általános iskolák, középiskolák, szakmunkásképző iskolák helyzete és továbbfejlesztésük feladatai. 3. sz. munkabizottság: A fizikai dolgozók gyermekei tanulmányának alakulása. 4. sz. munkabizottság: A pedagógusok továbbképzése. 5. sz. munkabizottság: Egyetem-főiskolai képzés. 6. sz. munkabizottság: Oktatásügyünk továbbfejlesztésének legfontosabb kérdései.

Felelősségteljes, nagy munkát kezdődött el tehát országos szinten a kongresszus párhatározat nyomán. A munkabizottságok irányítói külön gondot ügyelnek arra, hogy a felmérések, információszerzések az iskolai munkát a legcsekélyebb mértékben se zavarják. De minden bizottság elvárja a pedagógusok és a szülők legteljesebb segítségét, hiszen nem kisebb dologról van szó, mint az oktatásügy sorsának további helyes alakulásáról, s a tanulók sorsáról.

Bánfalvi József

Halászlé térkép

A plankton számos tengeri halfajta fő tápláléka. Ezért a tengernek azokon a részén, ahol nagy mennyiségű plankton található, a halászok mindig jó fogásra számíthatnak. Szovjet tudósok nemrég olyan világatlást készítettek, amely feltűnteti, hogy a tengerek és óceánok mely részein található plankton. A térkép elkészítésénél felhasználták azoknak a kutatásoknak az eredményeit, melyeket szovjet, amerikai, továbbá japán és francia oceanográfusok folytattak. Azoknak a körzeteknek a száma, ahol a legnagyobb számban fordul elő plankton viszonylag kicsiny. Nagyobb mennyiségű plankton elsősorban az északi félteke mérsékelt övezetében található. (MTI)

Múzeumban

— Kérem, erre a lépcsőre sziveskedjenek különösen vigyázni!

Földkéregkutatás

Vastagsága 22 kilométer Szegeden és vidékén

A földbelső három fő része: a földkéreg, a köpeny és a földmag közül különösen a földkéreg vastagságának van jelentősége a geológiai kutatásban, egyebek között a földrengések tanulmányozásában.

A magyarországi földrengéskutató szeizmikus mérések az elsők között indultak meg, és egy évtizeden át nagy lendülettel folytak. A mérések eredményeként nagy vonásokban ismerjük a földkéreg vastagságát a magyar medence területén. Eszerint hazánk alatt a földkéreg átlagosan 24–27 kilométer vastagságú. Ugyan-

akkor Európában az átlagos kéregvastagság mintegy 34 kilométer.

Legvékonyabb a kéreg a Kisalföld nyugati részén, Északnyugat-Magyarországon: itt mindössze 20 kilométer vastagságú. A maximum a Börzsöny hegyvidéke alatt található, ahol eléri a kéreg a 29 kilométert is. A főváros alatt sem sokkal kevesebb, itt 24 kilométer. Szeged és vidékén mindössze 22 kilométer, Pécsnél és Szolnokon egyaránt eléri a 27 kilométer vastagságát.

A magyar medence átlagosan 2–3 ezer méter vastag, fiatal — harmadkori

üledékekkel feltöltött süllyedék. Miért vékonyabb alatta a kéreg, mint másutt? A kutatók szerint könnyen adódik a gondolat, hogy a kéreg vékonyságát genetikai kapcsolatba hozzák a medencekialakító süllyedéssel: az úgynevezett preannon időkben még normális kéreg később elvékonyodott. A magyar medence kialakulásának fenti mechanizmusa csak hipotetikus jellegű: még nem bizonyították be, hogy a magyar kéreg nemcsak hogy vékony, hanem elvékonyodó, és az elvékonyodás a medencesüllyedéssel egyidejűleg következett be.

(X) a lakásrendeletről

Kölcsönök és kedvezmények

Az állami beruházásból épülő tanácsi értékesítésű lakások a következő pénzügyi feltételekkel értékesíthetők: a szociálpolitikai kedvezménnyel csökkentett eladási ár 15 százalékát előtörlesztésként kell megfizetni, 85 százalékára kölcsönt kell nyújtani; a kamat mértéke évi 1 százalék; a törlesztési idő 35 év.

Telepszerű többszintes lakóházépítés (vásárlás) esetében a pénzügyi feltételek a következők: a szociálpolitikai kedvezménnyel csökkentett építési költség (eladási ár) legalább 25 százalékát előtörlesztésként kell megfizetni; legfeljebb 75 százaléka kölcsön nyújtható; a kamat mértéke 110 ezer forintig évi 2 százalék, e felett évi 6 százalék. A kétszázalékos kamatozású kölcsön összegét a későbbiekben a mindenkorai hitelpolitikai irányelvekben határozzák meg; a törlesztési idő legfeljebb 30 év.

Ha lakásépítő szövetkezet épített telepszerű többszintes lakóházat a kétszázalékos kamatozású kölcsön 120 ezer forint lehet, a törlesztési idő pedig legfeljebb 35 év. Az ifjúsági takarékpénztárak feltételei szerint folyósított kölcsön összegét az Országos Takarékpénztár a lakásépítő szövetkezetek tagjai részére beszámítja, a 25 százalékos előtörlesztés összegébe.

Egyedi többszintes lakóházépítkezés (vásárlás) esetében a pénzügyi feltételek a következők: a szociálpolitikai kedvezménnyel csökkentett építési költség (eladási ár) legalább 30 százalékát előtörlesztésként kell megfizetni, legfeljebb 70 százalékára kölcsön nyújtható; a kamat mértéke 100 ezer forintig évi 3, e felett évi 6 százalék; a törlesztési idő legfeljebb 30 év.

Az egyedi többszintes lakóházépítés keretében az Országos Takarékpénztár beruházásában létesített örökös lakásokat, a kereslet-kínálatnak megfelelően az egyedi többszintes lakóház-építkezéshez képest terheesebb pénzügyi feltételekkel kell a kedvezmény megállapítását értékesíteni. A kölcsön az eladási ár feléig terjedhet, a kamat évi 4 százalék, a évét.

Fiatal házaspár részére, kérelmére, a kedvezményt két gyermekig meg kell előlegezni. Ennek időtartama egy gyermek után 3, két gyermek után 6 év. A kedvezmény megelőlegezésére házaspár akkor jogosult, ha pénzügyi feltételekkel kell a kedvezmény megállapítását értékesíteni. A kölcsön az eladási ár feléig terjedhet, a kamat évi 4 százalék, a évét.

Ormos Gerő

KÖTYÜGOSOK PARADICSOMA

KISREGÉNY

36.

— Csenedesebben, bébi! — mondta a parancsnok fölényesen. — Elsősorban maga nem hívott arra, hogy a többiek nevében nyilatkozzék. — Tessék, kérdezze meg őket! — Nos, hölgyeim és uraim! — fordult hozzájuk. — En alkalmazkodom — szólalt meg elsőnek a Miniszter. — Piszok — jegyezte meg Pill. — És biztosan te is, Maud. — En is — mondta Maud. — Na ez jellemző! — háborgott Pill. — Ez az alak miniszter volt maguknál, rá van írva a képére, hogy ki volt, ez csak addig undorodott meg maguktól, amíg arra számított, hogy más helyen ő lesz a nagyi! Kár, hogy nem csaptuk agyon, én mondom! — Tehát eddig két önkéntes vállalkozó van — szólott bele a parancsnok. Akkor Abel feltartotta a kezét.

— En például nem megyek. Önök ne akarják engem megmenteni. — De megölte Caint! — mondta a Miniszter. — Oké! — csapott le a parancsnok. — Ot tehát letartóztatjuk! — En se megyek — jelentette ki Tom. — En se — mondta Pill. — En se — mondta Tat. — En se — mondta Zso.

Ket és Ely is megtagadta a visszatérést.

A szenátus jogügyi bizottságát európai időszámítás szerint éjjel két órára hívták össze. A tanácskozás magnófelvételeiből a következők részeit érdekelnék figyelmet. A felszólaló tagok nevét a szöveges áttételben számokkal jelölte a tudósító.

I.: Uraim, tudjuk, hogy a sziget az Államok tulajdona, mindaddig — alkalmatlanságára való tekintettel semmire se használtuk, bár a Pentagon számon tartja esetleges üzemanyagbázis céljára. Tehát a nevezettek hazai földön tartózkodnak.

II. De joguk van-e a barlangokat birtokolni? III. Tegyük fel, hogy joguk van. De ahhoz joguk van-e, hogy ott egy új életformát próbáljanak megalapítani?

VII. Hülyeség! III. Válogassa meg a szavait!

VII. Akkor gyerekeség! A mi fejlett körünkben!

IX. (gúnyosan mosolyogva) Azért csömörlöttek meg az illetők.

I. Uraim, az Elnöknek az a kívánsága, igyekezzünk ennek a számszágnak a jelentőségét minimumra csökkenteni.

VI. Oké! Tele van már vele a világsajtó!

V. Na és! Vietnammal nincs tele? Azt javasolom, hagyjuk ott ezeket a háborodottakat és rendeljünk el hírzárakat. Majd meg jön az eszük.

IX. És meddig javasolná otthagyni őket?

I. (ingerülten) Ön mindenbe beleakad! Van nekünk sokkal fontosabb problémáink!

(Ez a mondat valamilyen technikai hiba folytán tízenyolcszor megismétlődik a magnón, utána jelentéktelen hozzászólások következnek, az ülés azzal a határozattal zárult, hogy az új Paradicsom létrehozása gyerekes ostobaság, részt vevőit (szigorúan bizalmas közlés!), ha a szóbeli meggyőzés eredménytelennek bizonyulna, el kell hallgattatni...

Hogyan? Erről egyelőre nem szívtárgott ki semmi.

(VÉGE)